

บทที่ 3
ผลการศึกษา

การศึกษานี้ได้ทำการสัมภาษณ์ เก็บตัวอย่าง และตรวจในช่องปากของมารดาและบุตรที่มาใช้บริการในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 10 เชียงใหม่ทั้ง 4 กลุ่มศึกษาที่มีจำนวนไม่ต่ำกว่ากลุ่มละ 80 คน รวมมีจำนวนอาสาสมัครทั้งสิ้น 350 คน ซึ่งมีปัจจัยต่างๆ ของเด็กดังแสดงในตารางที่ 1 ที่แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเด็กแยกตามอายุและประเภทการคลอด จากการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของแต่ละปัจจัยกับประเภทการคลอดในกลุ่มเด็กอายุ 3 และ 5 ปี ที่คลอดด้วยการผ่าตัดและคลอดทางช่องคลอดพบว่า อายุครรภ์เมื่อคลอด < 37 สัปดาห์ และ ≥ 37 สัปดาห์ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่ค่าเฉลี่ยอายุครรภ์เมื่อคลอดของกลุ่มเด็กอายุ 5 ปี ระหว่างการคลอดทั้ง 2 รูปแบบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($P = 0.030$) เช่นเดียวกับน้ำหนักเฉลี่ยแรกคลอดของระหว่างการคลอดทั้ง 2 รูปแบบที่พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในเด็กทั้งสองกลุ่มอายุที่ $P = 0.050$ และ $P = 0.002$ ตามลำดับ

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างเด็กตามปัจจัยต่างๆ แยกตามอายุและประเภทการคลอด และความสัมพันธ์ของแต่ละปัจจัยกับประเภทการคลอด ($n = 350$)

ปัจจัยของเด็ก	กลุ่มเด็กอายุ 3 ปี			กลุ่มเด็กอายุ 5 ปี		
	ผ่าตัด	ทางช่องคลอด	P-value	ผ่าตัด	ทางช่องคลอด	P-value
จำนวน	85	97		80	88	
อายุครรภ์เมื่อคลอด						
< 37 สัปดาห์	27 (31.8)	42 (43.3)	0.110 ^a	20 (25.0)	32 (36.8)	0.100 ^a
≥ 37 สัปดาห์	58 (68.2)	55 (56.7)		60 (75.0)	55 (63.2)	
ค่าเฉลี่ยอายุครรภ์เมื่อคลอด (สัปดาห์) \pm SD	38.0 \pm 2.2	37.6 \pm 2.1	0.220 ^c	38.25 \pm 2.5	37.46 \pm 2.2	0.030 ^c
น้ำหนักแรกคลอด						
< 2500 กรัม	2 (2.4)	5 (5.2)	0.451 ^b	2 (2.5)	4 (4.6)	0.683 ^b
≥ 2500 กรัม	83 (97.6)	92 (94.8)		78 (97.5)	83 (95.4)	
น้ำหนักเฉลี่ยแรกคลอด(กรัม) \pm SD	3248.07 \pm 467.1	3108.19 \pm 485.2	0.050 ^c	3299.38 \pm 461.7	3094.51 \pm 390.0	0.002 ^c

^a Pearson Chi-square; ^b Fisher's Exact Test; ^c Independent Samples t-test

จากการตรวจในช่องปากของบุตรเพื่อนับจำนวนฟันที่ผุ มีวัสดุอุด และถูกถอนออกไปตามดัชนีฟันผุ ถอนอุด dmft และ dmfs พบว่ากลุ่มเด็กอายุ 3 ปีที่คลอดผ่านทางช่องคลอดมีค่าเฉลี่ยฟันผุถอนอุด dmft เท่ากับ 3.2 ± 3.8 และมีค่าเฉลี่ย dmfs เท่ากับ 6.8 ± 10.3 ส่วนเด็กที่คลอดโดยการผ่าตัดหน้าท้องค่าเฉลี่ยฟันผุถอนอุด dmft เท่ากับ 2.3 ± 3.7 และค่าเฉลี่ย dmfs เท่ากับ 4.3 ± 7.6 เมื่อนำค่าเฉลี่ยดังกล่าวมาเปรียบเทียบกันระหว่างเด็กที่คลอดด้วยวิธีที่ต่างกันพบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในขณะที่กลุ่มเด็กอายุ 5 ปีที่คลอดผ่านทางช่องคลอดมีค่าเฉลี่ยฟันผุถอนอุด dmft เท่ากับ 5.6 ± 4.9 และค่าเฉลี่ย dmfs เท่ากับ 12.1 ± 15.7 ส่วนกลุ่มเด็กที่คลอดโดยการผ่าตัดหน้าท้องค่าเฉลี่ยฟันผุถอนอุด dmft เท่ากับ 5.1 ± 5.1 และค่าเฉลี่ย dmfs เท่ากับ 12.2 ± 16.5 เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยดังกล่าวระหว่างเด็กที่คลอดด้วยวิธีที่ต่างกันพบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยฟันผุถอนอุดของกลุ่มตัวอย่างเด็กเปรียบเทียบระหว่างประเภทการคลอดแยกตามกลุ่มอายุ ($n = 350$)

กลุ่มอายุ	การคลอด	จำนวน	ความชุกของการเกิดฟันผุ (%)	ค่าเฉลี่ย dmft \pm SD	P-Value	ค่าเฉลี่ย dmfs \pm SD	P-value
3 ปี	ทางช่องคลอด	97	63 (64.9)	3.2 ± 3.8	0.122 ^a	6.8 ± 10.3	0.069 ^a
	ผ่าตัดหน้าท้อง	85	39 (45.9)	2.3 ± 3.7		4.3 ± 7.6	
5 ปี	ทางช่องคลอด	88	71 (80.7)	5.6 ± 4.9	0.512 ^a	12.1 ± 15.7	0.976 ^a
	ผ่าตัดหน้าท้อง	80	60 (75.0)	5.1 ± 5.1		12.2 ± 16.5	

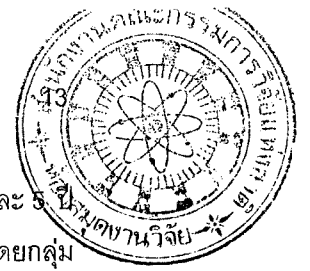
^a Independent samples t-test

ส่วนการตรวจในช่องปากของมารดาตามดัชนีฟันผุถอนอุด DMFT และ DMFS รวมทั้งปัจจัยต่างๆ ของมารดา ได้แก่ อายุเฉลี่ย การสูบบุหรี่ การดื่มแอลกอฮอล์ การได้รับยาปฏิชีวนะก่อนถูกเก็บน้ำลายตามช่วงเวลาต่างๆ และพฤติกรรมในการเคี้ยวข้าวหรือขนมก่อนป้อนเด็ก พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับรูปแบบการคลอด คือ พฤติกรรมของมารดาในการเคี้ยวข้าวหรือขนมก่อนป้อนเด็ก ($P = 0.011$) ในกลุ่มเด็กอายุ 3 ปี โดยพบว่าในกลุ่มที่คลอดทางช่องคลอดมีจำนวนมารดาที่เคี้ยวข้าวก่อนป้อนเด็กมากกว่าในกลุ่มเด็กที่คลอดด้วยการผ่าตัดทางหน้าท้อง ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ เกี่ยวกับมารดา กับประเภทการคลอดของกลุ่มเด็กแยกตามกลุ่มอายุ (n = 350)

ปัจจัยเกี่ยวกับมารดา	กลุ่มเด็กอายุ 3 ปี			กลุ่มเด็กอายุ 5 ปี		
	ช่องคลอด (n = 85)	ผ่าตัด (n = 97)	P-value	ช่องคลอด (n = 80)	ผ่าตัด (n = 88)	P-value
จำนวนมารดาที่มี						
ประสบการณ์ฟันผุอุดถอน (%)	79 (92.9)	91 (93.8)	0.813 ^a	73 (91.3)	81 (92.0)	0.852 ^a
ค่าเฉลี่ย DMFT±SD	5.86 ± 4.1	6.55 ± 4.1	0.257 ^c	6.01 ± 4.8	5.48 ± 4.1	0.439 ^c
ค่าเฉลี่ย DMFS±SD	9.61 ± 9.0	11.06 ± 10.1	0.312 ^c	11.84 ± 13.8	9.10 ± 9.2	0.138 ^c
อายุเฉลี่ยมารดา ± SD	32.1 ± 4.1	30.7 ± 6.0	0.061 ^c	33.79 ± 6.0	32.61 ± 6.2	0.216 ^c
จำนวนมารดา (%) ในการสูบบุหรี่						
ไม่เคยสูบ	83 (97.6)	95 (97.9)	0.787 ^b	78 (97.5)	85 (96.6)	1.00 ^b
ยังสูบบุหรี่	0 (0.0)	1 (1.0)		0 (0.0)	1 (1.1)	
เคยแต่เลิกแล้ว	2 (2.4)	1 (1.0)		2 (2.5)	2 (2.3)	
จำนวนมารดา (%) ในการดื่มแอลกอฮอล์						
ไม่เคย	64 (76.2)	70 (72.2)	0.662 ^a	49 (61.3)	64 (72.7)	0.200 ^a
ยังดื่มอยู่	13 (15.5)	20 (20.6)		25 (31.3)	17 (19.3)	
เคยแต่เลิกแล้ว	7 (8.3)	7 (7.2)		6 (7.5)	7 (8.0)	
จำนวนมารดา (%) ในการได้รับยาปฏิชีวนะ						
ใช่	72 (84.7)	87 (89.7)	0.313 ^a	69 (86.3)	73 (83.0)	0.555 ^a
ไม่ใช่	13 (15.3)	10 (10.3)		11 (13.8)	15 (17.0)	
จำนวนมารดา (%) ตามช่วงเวลาครั้งสุดท้ายที่ได้รับยาปฏิชีวนะก่อนถูกเก็บน้ำลาย						
ภายใน 24 ชั่วโมง	4(4.4)	3 (4.2)	0.939 ^a	3(4.1)	3(4.3)	0.804 ^a
ในสัปดาห์ที่ผ่านมา	2(2.2)	1 (1.4)		4(5.5)	3(4.3)	
1-2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	7(7.7)	7 (9.7)		6(8.2)	7(10.1)	
3-4 สัปดาห์ที่ผ่านมา	13(14.3)	7 (9.7)		4(5.5)	3(4.3)	
> 4 สัปดาห์ที่ผ่านมา	30(33.0)	26(36.1)		18(24.7)	21(30.4)	
ปีที่ผ่านมา	16 (17.6)	10(13.9)		17(23.3)	9(13.0)	
ไม่สามารถจำได้	19(20.9)	18(28.0)		21(14.8)	23(16.2)	
พฤติกรรมของมารดาการเคี้ยวข้าวหรือขนมก่อนป้อนเด็ก						
ใช่	38(39.2)	19(22.4)	0.011 ^a	30(34.5)	23(28.8)	0.265 ^a
ไม่ใช่	59(60.8)	66(77.6)		57(65.5)	57(71.2)	

^a Pearson Chi-square; ^b Fisher's Exact Test; ^c Independent Samples t-test

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของระดับการมีเชื้อ *S. mutans* ในน้ำลายของกลุ่มเด็กอายุ 3 ปีและ 5 ปี โดยรวมกับปัจจัยบุคคลของเด็ก (ตารางที่ 4) พบว่าสามารถทำการตรวจวิเคราะห์ได้เพียง 348 ตัวอย่าง โดยกลุ่มเด็กอายุ 3 ปีและ 5 ปี มีระดับการมีเชื้อ *S. mutans* ในน้ำลายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($P < 0.001$) ส่วนความสัมพันธ์ของระดับการมีเชื้อ *S. mutans* ในน้ำลายของกลุ่มเด็กที่มีรูปแบบการคลอดที่ต่างกันพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ($P = 0.026$) โดยที่ประวัติการได้รับยาปฏิชีวนะของเด็กไม่มีผลต่อระดับเชื้อ *S. mutans* ในน้ำลาย

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ของระดับการมีเชื้อ *S. mutans* ในน้ำลายของกลุ่มเด็กอายุ 3 ปีและ 5 ปี โดยรวมกับปัจจัยบุคคลของเด็ก ($n = 348$)

กลุ่มเด็ก	จำนวน*	Strip mutans score (%)				Chi-sq.	P value
		0	1	2	3		
อายุ						23.21	<0.001
3 ปี	181	59 (32.6)	20 (11.0)	35 (19.3)	67 (37.0)		
5 ปี	167	22 (13.2)	32 (19.2)	53 (31.7)	60 (35.9)		
รวม	348	81 (23.3)	52 (14.9)	68 (25.3)	127 (36.5)		
เพศ						0.381	0.944
ชาย	190	46 (24.2)	29 (15.3)	46 (24.2)	69 (36.3)		
หญิง	158	35 (22.2)	23 (14.6)	42 (26.6)	58 (26.7)		
รูปแบบการคลอด						9.29	0.026
ช่องคลอด	184	39 (21.2)	19 (10.3)	53 (28.8)	73 (39.7)		
ผ่าตัด	164	42 (25.6)	33 (20.1)	35 (21.3)	54 (32.9)		
น้ำหนักแรกคลอด						5.20	0.158
< 2500 g	13	6 (46.2)	0	3 (23.1)	4 (30.8)		
≥ 2500 g	335	75 (22.4)	52 (15.5)	85 (25.4)	123 (36.7)		
อายุครรภ์เมื่อคลอด						1.32	0.724
< 37 wks	121	24 (19.8)	18 (14.9)	32 (26.4)	47 (38.8)		
≥ 37 wks	227	57 (25.1)	34 (15.0)	56 (24.7)	80 (35.2)		
การได้รับยาปฏิชีวนะภายใน 1 เดือนที่ผ่านมา						6.80	0.078
มา	129	38 (29.5)	13 (10.1)	32 (24.8)	46 (35.7)		
นานกว่า 1 เดือน	136	27 (19.9)	26 (19.1)	29 (21.3)	54 (39.7)		

*ข้อมูลไม่ครบจำนวนเต็มของกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากไม่สามารถตรวจวิเคราะห์ได้ 2 ตัวอย่าง

สำนักวิชาทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 กรุงเทพมหานคร
 วันที่ 21 มิ.ย. 2553
 เลขทะเบียน 227119
 เลขเรียกหนังสือ

เมื่อพิจารณาจำนวนและร้อยละของเด็กกลุ่มอายุ 3 ปีแยกตามคะแนน Strip mutan และการคลอดทั้ง 2 รูปแบบ ซึ่งมีจำนวนตัวอย่าง 181 ตัวอย่างเนื่องจากไม่สามารถตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างได้ในเด็ก 1 ราย ในกลุ่มที่มีรูปแบบการคลอดทางช่องคลอดพบว่ามีคะแนน Strip mutan เรียงจากมากไปน้อยดังนี้ คะแนน Strip mutan 3 เท่ากับร้อยละ 28.2 รองลงมาคือคะแนน 0 มีร้อยละ 11.6 คะแนน 2 เท่ากับร้อยละ 7.7 และคะแนน 1 เท่ากับร้อยละ 6.1 ส่วนในกลุ่มที่มีรูปแบบการคลอดโดยการผ่าตัดพบว่ามีคะแนน Strip mutan เรียงจากมากไปน้อยดังนี้ คะแนน Strip mutan 0 เท่ากับร้อยละ 18.2 คะแนน 3 เท่ากับร้อยละ 14.9 คะแนน 1 เท่ากับร้อยละ 7.7 และคะแนน 2 เท่ากับร้อยละ 5.5 ในการเปรียบเทียบคะแนน Strip mutan เด็กอายุ 3 ปีระหว่างกลุ่มของการคลอดพบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ($P = 0.017$) ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กกลุ่มอายุ 3 ปีแยกตามระดับการมีเชื้อ *S. mutans* ในน้ำลายและการคลอด ($n = 181$)

		คะแนน Strip mutans ของเด็กกลุ่มอายุ 3 ปี				P-Value ^a	
		0	1	2	3	รวม	
การคลอด	ทางช่อง	21	11	14	51	97	0.017 ^a
	คลอด	11.6%	6.1%	7.7%	28.2%	53.6%	
	ผ่าตัด	33	14	10	27	84	
		18.2%	7.7%	5.5%	14.9%	46.4%	
รวม		54	25	24	78	181	
		29.8%	13.8%	13.3%	43.1%	100.0%	

^a Pearson Chi-Square

*ข้อมูลไม่ครบจำนวนเต็มของกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากไม่สามารถตรวจวิเคราะห์ได้ 1 ตัวอย่าง

เมื่อพิจารณาจำนวนและร้อยละของเด็กกลุ่มอายุ 5 ปีแยกตามคะแนน Strip mutan และการคลอดทั้ง 2 รูปแบบ ซึ่งมีจำนวนตัวอย่าง 167 ตัวอย่างเนื่องจากไม่สามารถตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างได้ในเด็ก 1 ราย ในกลุ่มที่มีรูปแบบการคลอดทางช่องคลอดพบว่ามีคะแนน Strip mutan เรียงจากมากไปน้อยดังนี้ คะแนน Strip mutan 3 เท่ากับร้อยละ 21.0 คะแนน 2 เท่ากับร้อยละ 16.2 คะแนน 0 เท่ากับร้อยละ 8.4 และคะแนน 1 เท่ากับร้อยละ 6.6 ในขณะที่กลุ่มที่มีรูปแบบการคลอดโดยการผ่าตัดมีคะแนน Strip mutan เรียงจากมากไปน้อยดังนี้ คะแนน Strip mutan 3 เท่ากับร้อยละ 22.2 คะแนน 1 เท่ากับร้อยละ 13.2 คะแนน 2 เท่ากับร้อยละ 9.0 และคะแนน 0 เท่ากับร้อยละ 3.6 ในการเปรียบเทียบคะแนน Strip mutan ของเด็กอายุ 5 ปีระหว่างสองกลุ่มพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ (P = 0.018) ดังแสดงในตารางที่ 6

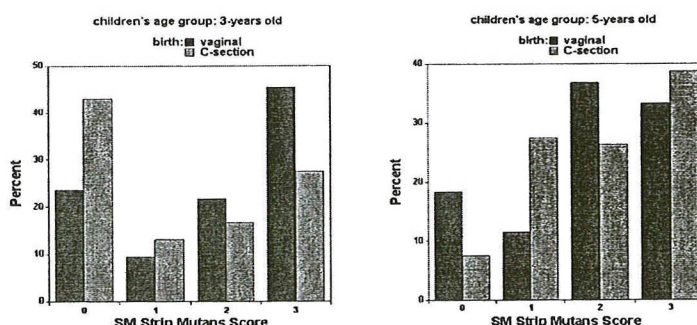
ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กกลุ่มอายุ 5 ปีแยกตามระดับการมีเชื้อ *S. mutans* ในน้ำลายและการคลอด (n = 167)

		คะแนน Strip mutan ของเด็กกลุ่มอายุ 5 ปี				P-Value ^a	
		0	1	2	3	รวม	
การคลอด	ทางช่อง	14	11	27	35	87	0.018
	คลอด	8.4%	6.6%	16.2%	21.0%	52.1%	
	ผ่าตัด	6	22	15	37	80	
		3.6%	13.2%	9.0%	22.2%	47.9%	
รวม		20	33	42	72	167	
		12.0%	19.8%	25.1%	43.1%	100.0%	

^a Pearson Chi-Square

*ข้อมูลไม่ครบจำนวนเต็มของกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากไม่สามารถตรวจวิเคราะห์ได้ 1 ตัวอย่าง

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของคะแนน Strip mutan กับรูปแบบการคลอด ผลการศึกษาพบว่าเด็กส่วนใหญ่มีค่า strip score สูง (ค่า 2 และ 3) เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มเด็กที่คลอดผ่านทางช่องคลอดกับกลุ่มเด็กที่คลอดโดยการผ่าออกทางหน้าท้อง โดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทั้งในกลุ่มเด็กอายุ 3 ปี (65% vs. 44.1%; P = 0.017) และในกลุ่มเด็กอายุ 5 ปี (70.1% vs. 64.6%; P = 0.011) ดังแสดงในรูปที่ 1

รูปที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการคลอดกับระดับการมีเชื้อ *S. mutans* ในเด็กอายุ 3 ปีและ 5 ปี

ในตารางที่ 7 แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของระดับการมีเชื้อ *S. mutans* ในน้ำลายระหว่างมารดาและเด็กทั้งกลุ่มอายุ 3 ปี และ 5 ปี ซึ่งมีจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 347 ตัวอย่างเนื่องจากไม่สามารถตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างได้ในเด็ก 2 รายดังที่กล่าวมาแล้วและในมารดาอีก 1 ราย (ที่มีบุตรอายุ 3 ปี) โดยพบว่าระดับการมีเชื้อ *S. mutans* ในน้ำลายระหว่างมารดามีความสัมพันธ์กับระดับการมีเชื้อ *S. mutans* ในน้ำลายของบุตรเป็นอย่างมาก

ตารางที่ 7 ความสัมพันธ์ของระดับการมีเชื้อ *S. mutans* ในน้ำลายระหว่างมารดาและเด็กทั้งกลุ่มอายุ 3 ปีและ 5 ปี (n = 347)

กลุ่มเด็ก	N	Mother's Strip mutans score (%)				Significance
		0	1	2	3	
Strip mutans score	347					McNemar test, $p < 0.001$
0	81	34 (42.0)	27 (33.3)	11 (13.6)	9 (11.1)	$r = 0.183; p = 0.001$
1	52	23 (44.2)	16 (30.8)	8 (15.4)	5 (9.6)	
2	88	26 (29.5)	32 (36.4)	22 (25.0)	8 (9.1)	
3	126	34 (27.0)	35 (27.8)	33 (26.2)	24 (19.0)	
กลุ่มอายุ 3 ปี						
Strip mutans score						McNemar test, $p < 0.001$
0	59	22 (37.3)	32 (53.5)	8 (13.6)	7 (11.9)	$r = 0.123; p = 0.099$
1	20	7 (35.0)	8 (40.0)	3 (15.0)	2 (10.0)	
2	35	14 (40.0)	12 (34.2)	7 (20.0)	2 (5.7)	
3	66	18 (27.3)	20 (30.3)	20 (30.3)	8 (12.1)	
กลุ่มอายุ 5 ปี						
Strip mutans score						McNemar test, $p < 0.001$
0	22	12 (54.5)	5 (22.7)	3 (13.6)	2 (9.1)	$r = 0.252; p = 0.001$
1	32	16 (50.0)	8 (25.0)	5 (15.6)	3 (9.4)	
2	53	12 (22.6)	20 (37.7)	15 (28.3)	6 (11.3)	
3	60	16 (26.7)	15 (25.0)	13 (21.7)	16 (26.7)	

*ข้อมูลไม่ครบจำนวนเต็มของกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากไม่สามารถตรวจวิเคราะห์ได้ทั้งหมดรวม 3 ตัวอย่าง

เมื่อจำแนกผลตามจำนวนและร้อยละของเด็กกลุ่มอายุ 3 ปีตามคะแนน Strip mutan ของเด็กและมารดากับการคลอด ซึ่งมีจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 180 ตัว เนื่องจากไม่สามารถตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างได้ในเด็กและมารดาอย่างละ 1 ราย พบว่าในกลุ่มเด็กที่คลอดทางช่องคลอดนั้นเด็กที่มีค่าคะแนน Strip mutan สูงสุดส่วนใหญ่เป็นบุตรของมารดาที่มีค่าคะแนน strip mutan น้อยถึงปานกลาง ส่วนกลุ่มเด็กที่คลอดด้วยการผ่าตัดนั้น เด็กที่มีค่าคะแนน Strip mutan สูงสุด ส่วนใหญ่เป็นบุตรของมารดาที่มีค่าคะแนน strip mutan เท่ากับศูนย์ถึงน้อย (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กกลุ่มอายุ 3 ปีแยกตามคะแนน Strip mutan ของเด็กและมารดาและการคลอด (n = 180)

			คะแนน Strip mutan ของเด็กกลุ่มอายุ 3 ปี				
			0	1	2	3	รวม
ทางช่อง คลอด	คะแนน Strip mutan ของมารดา	0	10	2	4	8	24
			10.3%	2.1%	4.1%	8.2%	24.7%
		1	4	5	7	19	35
			4.1%	5.2%	7.2%	19.6%	36.1%
		2	4	2	3	19	28
	4.1%	2.1%	3.1%	19.6%	28.9%		
	3	3	2	0	5	10	
		3.1%	2.1%	.0%	5.2%	10.3%	
	รวม	21	11	14	51	97	
		21.6%	11.3%	14.4%	52.6%	100.0%	
ผ่าตัด	คะแนน Strip mutan ของมารดา	0	12	4	3	9	28
			14.5%	4.8%	3.6%	10.8%	33.7%
		1	15	7	4	9	35
			18.1%	8.4%	4.8%	10.8%	42.2%
		2	3	1	2	4	10
	3.6%	1.2%	2.4%	4.8%	12.0%		
	3	3	2	1	4	10	
		3.6%	2.4%	1.2%	4.8%	12.0%	
	รวม	33	14	10	26	83	
		39.8%	16.9%	12.0%	31.3%	100.0%	

เมื่อพิจารณาในกลุ่มเด็กอายุ 5 ปี ได้ผลดังตารางที่ 9 ที่แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กกลุ่มอายุ 5 ปี แยกตามคะแนน Strip mutan ของเด็กและมารดากับการคลอด ซึ่งมีจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 167 ตัวอย่าง เนื่องจากไม่สามารถตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างได้ในเด็ก 1 ราย พบว่าในกลุ่มเด็กที่คลอดทางช่องคลอดนั้น เด็กที่มีค่าคะแนน Strip mutan สูงสุดส่วนใหญ่เป็นบุตรของมารดาที่มีค่าคะแนน strip mutan ศูนย์ถึงน้อย ส่วนเด็กที่คลอดด้วยการผ่าตัดนั้น เด็กที่มีค่าคะแนน Strip mutan สูงสุด ส่วนใหญ่เป็นบุตรของมารดาที่มีค่าคะแนน strip mutan สูงเช่นกัน

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละของเด็กกลุ่มอายุ 5 ปี แยกตามระดับการมีเชื้อ *S. mutans* ในน้ำลายของเด็กและมารดา และการคลอด (n = 167)

		คะแนน Strip mutan ของเด็กกลุ่มอายุ 5 ปี					
การคลอด		0	1	2	3	รวม	
ทางช่อง คลอด	คะแนน Strip mutan ของมารดา	0	6	4	5	10	25
			6.9%	4.6%	5.7%	11.5%	28.7%
		1	4	5	10	12	31
			4.6%	5.7%	11.5%	13.8%	35.6%
		2	1	1	8	5	15
	1.1%	1.1%	9.2%	5.7%	17.2%		
	3	3	1	4	8	16	
	3.4%	1.1%	4.6%	9.2%	18.4%		
	รวม	14	11	27	35	87	
		16.1%	12.6%	31.0%	40.2%	100.0%	
ผ่าตัด	คะแนน Strip mutan ของมารดา	0	3	11	2	7	23
			3.8%	13.8%	2.5%	8.8%	28.8%
		1	2	5	6	9	22
			2.5%	6.2%	7.5%	11.2%	27.5%
		2	1	4	6	7	18
	1.2%	5.0%	7.5%	8.8%	22.5%		
	3	0	2	1	14	17	
	.0%	2.5%	1.2%	17.5%	21.2%		
	รวม	6	22	15	37	80	
		7.5%	27.5%	18.8%	46.2%	100.0%	

ตารางที่ 10 แสดงความสัมพันธ์ของระดับการมีเชื้อ *S. mutans* ในน้ำลายของกลุ่มเด็กอายุ 3 ปี และ 5 ปีโดยรวมกับพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงดูเด็ก พบว่าสุนัขเลี้ยงในการดูคนหมวดจมน้ำและประวัติที่มารดาเคยเคี้ยวข้าวก่อนป้อนให้บุตรโดยเฉพาะในเด็กผู้หญิงมีผลต่อระดับการมีเชื้อ *S. mutans* ในน้ำลายของกลุ่มเด็กอย่างมีนัยสำคัญ ($P = 0.016$) โดยข้อมูลในแต่ละหัวข้ออาจไม่ครบจำนวนเต็มของกลุ่มตัวอย่าง (350 ตัวอย่าง) เนื่องจากมีมารดาจำนวนหนึ่งไม่ตอบคำถาม

ตารางที่ 10 ความสัมพันธ์ของระดับการมีเชื้อ *S. mutans* ในน้ำลายของกลุ่มเด็กอายุ 3 ปี และ 5 ปีโดยรวมกับพฤติกรรมกรรมการเลี้ยงดูเด็ก

การเลี้ยงดู	จำนวน	Strip mutans score (%)				Chi-sq.	P value
		0	1	2	3		
ผู้เลี้ยงดูหลัก						4.36	0.225
มารดา	174	41 (23.6)	21 (12.1)	51 (29.3)	61 (35.1)		
อื่นๆ ¹	174	40 (23.0)	31 (17.8)	37 (21.3)	66 (37.9)		
เคยเลี้ยงด้วยนมมารดา						2.04	0.563
เคย	339	80 (23.6)	51 (15.0)	84 (24.8)	124 (36.6)		
ไม่เคย	9	1 (11.1)	1 (11.1)	4 (44.4)	3 (33.3)		
การเลี้ยงด้วยนมขวด*						1.52	0.678
เคย	276	65 (23.3)	44 (15.8)	72 (25.8)	98 (35.1)		
ไม่เคย	69	16 (23.2)	8 (11.6)	16 (23.2)	29 (42.0)		
เด็กเคยดูคนหมวดจมน้ำ							
หลับ*						10.54	0.015
เคย	162	28 (17.3)	25 (15.4)	37 (22.8)	72 (44.4)		
ไม่เคย	181	53 (29.3)	27 (14.9)	47 (26.0)	54 (29.8)		
มารดาเคยเคี้ยวข้าวก่อนป้อนให้							
บุตร*						7.33	0.062
เคย	110	19 (17.3)	12 (10.9)	34 (30.9)	45 (40.9)		
ไม่เคย	237	62 (26.2)	40 (16.9)	53 (22.4)	82 (34.6)		
เฉพาะเด็กผู้หญิง							
เคย	51	5 (9.8)	6 (11.8)	17 (33.3)	23 (45.1)	10.38	0.016
ไม่เคย	106	26 (24.5)	20 (18.9)	16 (15.1)	44 (41.5)		

¹ อื่นๆ หมายถึง ย่ำยาย (2.9%), ปู่ตา (1.1%), พี่เลี้ยงเด็ก (10.3%), ญาติหรือบุคคลอื่นในครอบครัว (35.6%)

*ข้อมูลไม่ครบจำนวนเต็มของกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากมีมารดาจำนวนหนึ่งที่ไม่ตอบคำถามข้อนี้

ส่วนความสัมพันธ์ของระดับการมีเชื้อ *S. mutans* ในน้ำลายและสุขนิสัยในการรับประทานของว่างของกลุ่มเด็กอายุ 3 ปีและกลุ่มเด็กอายุ 5 ปีโดยรวม พบว่าการบริโภคน้ำอัดลม หมากฝรั่ง ลูกอมและอมยิ้มมีผลต่อระดับการมีเชื้อ *S. mutans* ในน้ำลายของเด็กอย่างมีนัยสำคัญ (ตารางที่ 11) ซึ่งมีมารดาจำนวนหนึ่งที่ไม่ตอบคำถามบางหัวข้อ

ตารางที่ 11 ความสัมพันธ์ของระดับการมีเชื้อ *S. mutans* ในน้ำลายและสุขนิสัยในการรับประทานของว่างของกลุ่มเด็กอายุ 3 ปี และกลุ่มเด็กอายุ 5 ปีโดยรวม

ความถี่	N	Strip mutans score (%)				Chi-sq.	P value
		0	1	2	3		
น้ำอัดลม	348					39.97	>0.001
ไม่เคย	80	30 (47.5)	8 (10.0)	15 (18.8)	19 (23.8)		
บางครั้ง	81	6 (7.4)	13 (16.0)	27 (33.3)	35 (43.2)		
≥ 1 ครั้งต่อวัน	187	37 (19.8)	31 (16.9)	46 (24.6)	73 (39.0)		
น้ำผลไม้						0.35	0.950
ไม่เคย/นานๆครั้ง	49	11 (22.4)	8 (16.3)	11 (22.4)	19 (38.8)		
≥ 1 ครั้งต่อวัน	299	70 (23.4)	44 (14.7)	77 (25.8)	108 (36.1)		
ขนมกรุบกรอบ						1.70	0.637
ไม่เคย/นานๆครั้ง	52	15 (28.8)	9 (17.3)	11 (21.1)	17 (32.7)		
≥ 1 ครั้งต่อวัน	296	66 (22.3)	43 (14.5)	77 (26.0)	110 (37.2)		
หมากฝรั่ง*						11.39	0.010
ไม่เคย/นานๆครั้ง	205	60 (29.3)	28 (13.7)	53 (25.9)	64 (31.2)		
≥ 1 ครั้งต่อวัน	141	21 (14.9)	24 (17.0)	35 (24.8)	61 (43.3)		
ลูกอม*						7.89	0.048
ไม่เคย/นานๆครั้ง	148	41 (27.7)	25 (16.9)	40 (27.0)	42 (28.4)		
≥ 1 ครั้งต่อวัน	199	40 (20.1)	27 (13.6)	47 (23.6)	85 (42.7)		
อมยิ้ม*						11.02	0.012
ไม่เคย/นานๆครั้ง	192	57 (29.7)	27 (14.1)	48 (25.0)	60 (31.3)		
≥ 1 ครั้งต่อวัน	155	24 (15.5)	25 (16.1)	39 (25.2)	67 (43.2)		
ลูกเกด*						3.15	0.368
ไม่เคย/นานๆครั้ง	212	50 (23.6)	34 (16.0)	47 (22.2)	81 (38.2)		
≥ 1 ครั้งต่อวัน	132	31 (23.5)	18 (13.6)	40 (30.3)	43 (32.6)		
เคี้ยว						3.78	0.287
ไม่เคย/นานๆครั้ง	64	10 (15.6)	10 (15.6)	15 (23.4)	29 (45.3)		
≥ 1 ครั้งต่อวัน	284	71 (25.0)	42 (14.8)	73 (25.7)	98 (34.5)		

ในขณะที่ปัจจัยทางสุขนียอื่น ๆ เช่น การแปรงฟันของเด็ก การสูบบุหรี่และการดื่มแอลกอฮอล์ของมารดา พบว่ามีความสัมพันธ์ของระดับการมีเชื้อ *S. mutans* ในน้ำลายของเด็กกับการดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ของมารดาอย่างมีนัยสำคัญ ($P < 0.003$) ดังแสดงในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ความสัมพันธ์ระดับการมีเชื้อ *S. mutans* ในน้ำลายของเด็กและปัจจัยทางสุขนียอื่น ๆ

ปัจจัย	N	Strip mutans score (%)				Chi-sq.	P value
		0	1	2	3		
เด็กแปรงฟันทุกวัน*						5.23	0.149
ใช่	326	79 (24.2)	51 (15.6)	82 (25.2)	114 (35.0)		
ไม่ใช่	19	2 (10.5)	1 (5.3)	5 (26.3)	11 (57.9)		
ใช้ยาสีฟันผสมฟลูออไรด์*						6.01	0.111
ใช่	237	59 (24.9)	38 (16.0)	64 (27.0)	76 (32.1)		
ไม่ใช่	107	21 (19.6)	14 (13.1)	23 (21.5)	49 (45.8)		
มารดาสูบบุหรี่						3.43	0.330
ใช่	9	1 (11.1)	3 (33.3)	3 (33.3)	2 (22.2)		
ไม่ใช่	339	80 (23.6)	49 (14.5)	85 (25.1)	125 (36.9)		
มารดาดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์*						13.81	0.003
ใช่	102	21 (20.6)	23 (22.3)	15 (14.7)	43 (42.2)		
ไม่ใช่	245	60 (24.5)	29 (11.8)	73 (29.8)	83 (33.9)		

*ข้อมูลไม่ครบจำนวนเต็มของกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากมีมารดาจำนวนหนึ่งที่ไม่ตอบคำถามข้อนี้

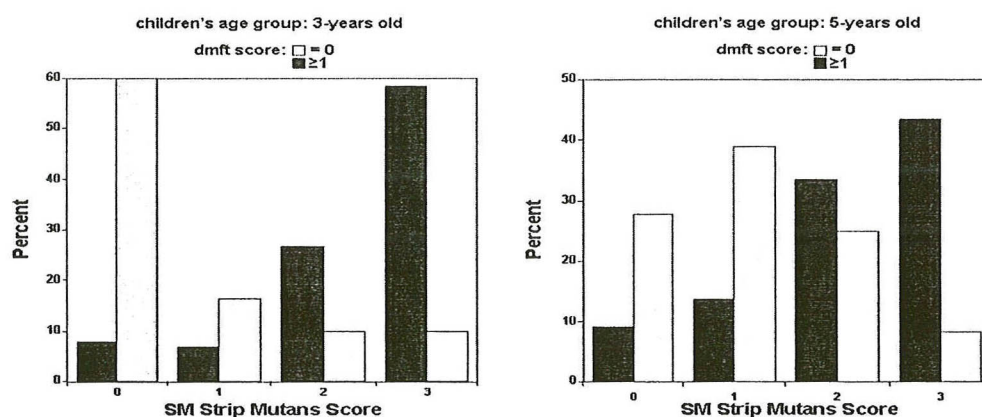
เมื่อพิจารณาระดับการมีเชื้อ *S. mutans* ในน้ำลายเด็กกับสภาวะฟันผุอุดถอนของเด็กและมารดา พบว่ามีความสัมพันธ์ของระดับการมีเชื้อ *S. mutans* ในน้ำลายเด็กกับ dmft แต่ไม่พบความสัมพันธ์ของระดับการมีเชื้อ *S. mutans* ในน้ำลายเด็กกับ DMFT ของมารดา (ตารางที่ 13) เมื่อพิจารณาความชุกของ dmft และการมีเชื้อ *S. mutans* ของเด็กทั้งสองกลุ่มพบว่าจำนวนเด็กที่มีเชื้อ *S. mutans* ในระดับสูง (คะแนน = 3) เท่ากับร้อยละ 58.4 และ 10.0 ในกลุ่มเด็กอายุ 3 ปีที่มีภาวะฟันผุและไม่ผุ ($P < 0.001$) ในขณะที่กลุ่มเด็กอายุ 5 ปีที่มีภาวะฟันผุและไม่ผุพบร้อยละ 43.5 และ 8.3 ตามลำดับ (รูปที่ 2)

ตารางที่ 13 ความสัมพันธ์ของระดับการมีเชื้อ *S. mutans* ในน้ำลายเด็กกับสภาวะฟันผุอุดถอนของเด็กและมารดา (n = 348)

สภาวะฟันผุ	N	Children's Strip mutans score (%)				Significance
		0	1	2	3	
จำนวนเด็ก						
dmft = 0	116	61 (52.6)	27 (23.3)	17 (14.7)	11 (9.5)	$\chi^2 = 114.88; p < 0.001$
dmft \geq 1	232	20 (8.6)	25 (10.8)	71 (30.6)	116 (50.0)	$r^* = 0.565; p < 0.001$
Mean \pm SD		8.4 \pm 11.0	6.0 \pm 7.4	9.4 \pm 10.2	18.0 \pm 16.2	ANOVA; $p < 0.001$
จำนวนมารดา						
DMFT = 0	26	5 (19.2)	6 (23.1)	5 (19.2)	10 (38.5)	$\chi^2 = 1.88; p = 0.598$
DMFT \geq 1	322	76 (23.6)	46 (14.3)	83 (25.8)	117 (36.3)	
Mean \pm SD		9.2 \pm 8.1	11.3 \pm 10.7	11.2 \pm 9.6	12.5 \pm 12.6	ANOVA; $p = 0.227$

* Spearman Correlation value.

*ข้อมูลไม่ครบจำนวนเต็มของกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากไม่สามารถตรวจวิเคราะห์ได้ 2 ตัวอย่าง

รูปที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างความชุกของประสบการณ์ฟันผุอุดถอนและการมีเชื้อ *S. mutans* ของเด็กกลุ่มอายุ 3 ปีและ 5 ปี

ตารางที่ 14 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการมีเชื้อ *S. mutans* และประสบการณ์การเกิดฟันผุอุดถอนของมารดาจำนวน 348 คน ซึ่งพบว่าการมีเชื้อ *S. mutans* ในมารดามีความสัมพันธ์กับประสบการณ์การเกิดฟันผุอุดถอนของมารดาเอง

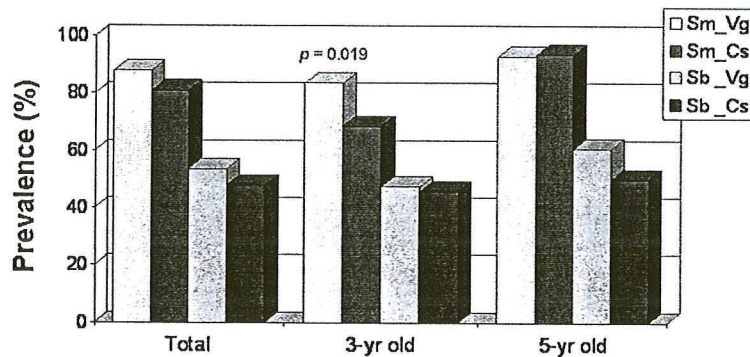
ตารางที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีเชื้อ *S. mutans* และประสบการณ์การเกิดฟันผุอุดถอนของ มารดา (n = 348)

สภาวะฟันผุ	N	Mothers' Strip mutans score (%)				Significance
		0	1	2	3	
จำนวนมารดา	348					
DMFT = 0	25	15 (60.0)	7 (28.0)	1 (8.0)	2 (8.0)	$\chi^2 = 10.03; p = 0.018$
DMFT ≥ 1	323	102 (31.6)	104 (32.2)	73 (22.6)	44 (13.6)	$r^* = 0.146; p = 0.006$
Mean \pm SD	323	4.9 \pm 3.5	6.2 \pm 3.4	7.9 \pm 4.4	8.3 \pm 4.8	ANOVA; $p < 0.001$

* Spearman Correlation value.

*ข้อมูลไม่ครบจำนวนเต็มของกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากไม่สามารถตรวจวิเคราะห์ได้ 2 ตัวอย่าง

เมื่อตรวจเชื้อ *S. mutans* และเชื้อ *S. sobrinus* ด้วยวิธี qPCR พบว่าสามารถตรวจพบเชื้อ *S. mutans* ได้ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญในกลุ่มเด็กอายุ 3 ปีที่คลอดทางช่องคลอดซึ่งแตกต่างกับกลุ่มเด็กที่คลอดโดยวิธีการผ่าออกทางช่องท้อง ($P = 0.019$) แต่อย่างไรก็ตามความแตกต่างจะลดลงในเด็กอายุ 5 ปี ในขณะที่ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในการตรวจพบเชื้อ *S. sobrinus* ในกลุ่มเด็กทั้งสองช่วงอายุและระหว่างการคลอดทั้งสองรูปแบบ (รูปที่ 3)

รูปที่ 3 ความชุกของเชื้อ *S. mutans* และเชื้อ *S. sobrinus* ในเด็กทั้งสองกลุ่มอายุ

ตารางที่ 15 แสดงจำนวนเด็กที่มีเชื้อ *S. mutans* และเชื้อ *S. sobrinus* ในกลุ่มเด็กอายุ 3 ปีและ 5 ปี (อ่านผลตรวจเชื้อด้วยวิธี qPCR ได้ 343 ตัวอย่าง) ตามปัจจัยบุคคลและการเลี้ยงดู พบว่าการพบเชื้อ *S. mutans* มีความแตกต่างกันในกลุ่มเด็กอายุ 3 ปีและ 5 ปี โดยเฉพาะกลุ่มเด็กอายุ 3 ปีที่คลอดออกทางช่องคลอดมีน้ำหนักแรกคลอดต่ำและมีสุขนิสัยที่เด็กเคยดูนมขวดจนหลับ ส่วนการพบเชื้อ *S. sobrinus* มีความแตกต่างกันในเด็กที่เคยดูนมขวดจนหลับและมารดาเคยเคี้ยวข้าวก่อนป้อนให้บุตรโดยเฉพาะเด็กผู้หญิงอายุ 3 ปี

ตารางที่ 15 แสดงจำนวนเด็กที่มีเชื้อ *S. mutans* และเชื้อ *S. sobrinus* ซึ่งวิเคราะห์ด้วยวิธี qPCR ในกลุ่มเด็กอายุ 3 ปีและ 5 ปี ตามปัจจัยบุคคลและการเลี้ยงดู (n = 343)

กลุ่มเด็ก	N	<i>S. mutans</i> (%)			<i>S. sobrinus</i> (%)		
		+	OR (CI 95%)	P value	+	OR (CI 95%)	P value
กลุ่มอายุ							
			3.5			1.2	
3 ปี	180	138 (76.7)	(1.8~6.5)	<0.001	84 (46.7)	(1.0~1.1)	0.101
5 ปี	163	152 (93.3)			90 (55.6)		
รวม	343	290 (84.5)			174 (50.9)		
เพศ							
			1.2			1.1	
ชาย	188	161 (85.6)	(0.7~2.2)	0.538	98 (52.1)	(0.7~1.7)	0.609
หญิง	155	129 (83.2)			76 (49.4)		
รูปแบบการคลอด							
			1.7			1.3	
ทางช่องคลอด	181	159 (87.8)	(0.9~3.1)	0.074	97 (53.6)	(0.8~1.9)	0.287
ผ่าตัดทางหน้าท้อง	162	131 (80.9)			77 (47.8)		
กลุ่มเด็ก 3 ปี							
			2.3			1.1	
ทางช่องคลอด	97	81 (83.5)	(1.1~4.7)	0.019	46 (47.4)	(0.6~1.9)	0.826
ผ่าตัดทางหน้าท้อง	83	57 (68.7)			38 (45.8)		
กลุ่มเด็ก 5 ปี							
			0.9			1.5	
ทางช่องคลอด	84	78 (92.9)	(0.3~3.0)	0.836	51 (60.7)	(0.8~2.9)	0.170
ผ่าตัดทางหน้าท้อง	79	74 (93.7)			39 (50.0)		

น้ำหนักแรกคลอด							
			2.6			1.4	
< 2500 g	13	8 (61.5)	(1.3~5.5)	0.019	4 (30.8)	(1.0~2.1)	0.139
≥ 2500 g	330	282 (85.5)			170 (51.7)		
ผู้เลี้ยงดูหลัก							
			0.7		79 (46.2)	0.7	
มารดา	172	141 (82.0)	(0.4~1.2)	0.186		(0.4~1.1)	0.084
อื่นๆ ¹	171	149 (87.1)			95 (55.9)		
เด็กเคยดูคนมขวด							
จนหลับ							
			2.1			1.7	
เคย	158	141 (89.2)	(1.1~3.9)	0.020	92 (58.6)	(1.1~2.7)	0.013
ไม่เคย	180	144 (80.0)			81 (45.0)		
มารดาเคยเคี้ยวข้าวก่อนป้อนให้บุตร*							
			1.1			1.7	
เคย	109	93 (85.3)	(0.5~2.1)	0.775	65 (59.6)	(1.1~2.7)	0.024
ไม่เคย	233	196 (84.1)			108 (46.6)		
เฉพาะเด็กผู้หญิง*							
			1.8			2.3	
เคย	51	45 (88.2)	(0.7~4.8)	0.233	32 (62.7)	(1.2~4.6)	0.016
ไม่เคย	103	83 (80.6)			43 (42.2)		
เด็กอายุ 3 ปี*							
			1.4			2.4	
เคย	57	46 (80.7)	(0.7~3.1)	0.384	35 (61.4)	(1.3~4.6)	0.007
ไม่เคย	123	92 (74.8)			49 (39.8)		
เด็กอายุ 5 ปี*							
			0.5			1.2	
เคย	52	47 (90.4)	(0.2~1.9)	0.326	30 (57.7)	(0.6~2.3)	0.671
ไม่เคย	110	101 (82.1)			59 (54.1)		

^a อื่นๆ รวมย่าหรือยาย (2.9%) ปู่หรือตา (1.1%) พี่เลี้ยง (10.3%) หรือญาติคนอื่นๆในครอบครัว (35.6%)

*ข้อมูลไม่ครบจำนวนเต็มของกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากการตรวจวิเคราะห์เชื้อได้เพียง 343 ตัวอย่าง

ตารางที่ 16 แสดงจำนวนเด็กที่มีเชื้อ *S. mutans* และเชื้อ *S. sobrinus* ในกลุ่มเด็กอายุ 3 ปีและ 5 ปี ตามความถี่ในการรับประทานอาหารว่าง (อ่านผลตรวจเชื้อด้วยวิธี qPCR ได้ 343 ตัวอย่าง) พบว่าเด็กที่มีเชื้อ *S. mutans* เป็นกลุ่มเด็กที่ดื่มน้ำอัดลม เคี้ยวหมากฝรั่ง อมลูกอมและอมยี่ม แต่ความถี่ในการรับประทานอาหารว่างนี้ไม่มีผลต่อการคงอยู่ของเชื้อ *S. sobrinus*

ตารางที่ 16 แสดงจำนวนเด็กที่มีเชื้อ *S. mutans* และเชื้อ *S. sobrinus* ในกลุ่มเด็กอายุ 3 ปีและ 5 ปี ตามความถี่ในการรับประทานอาหารว่าง (n = 343)

ความถี่ในการ บริโภค	N	<i>S. mutans</i> (%)			<i>S. sobrinus</i> (%)		
		+	OR (CI 95%)	P value	+	OR (CI 95%)	p value
น้ำอัดลม							
≥ 1 ครั้งต่อวัน	183	162 (88.5)		< 0.001	97 (53.3)		0.464
ไม่เคย	80	54 (67.5)			36 (45.0)		
บางครั้ง	80	74 (92.5)			41 (51.3)		
หมากฝรั่ง							
≥ 1 ครั้งต่อวัน	139	127 (91.4)	2.7 (1.4~5.3)	0.003	98 (48.8)	1.2 (0.8~1.9)	0.346
ไม่เคย/นานๆครั้ง	202	161 (79.7)			75 (54.0)		
ลูกอม							
≥ 1 ครั้งต่อวัน	196	172 (87.8)	1.8 (1.0-3.2)	0.054	71 (49.0)	1.1 (0.7~1.7)	0.574
ไม่เคย/นานๆครั้ง	146	117 (80.1)			102 (52.0)		
อมยี่ม							
≥ 1 ครั้งต่อวัน	152	138 (90.8)	2.5 (1.3~4.9)	0.004	78 (51.3)	1.0 (0.7~1.6)	0.924
ไม่เคย/นานๆครั้ง	190	151 (79.5)			96 (50.8)		

ตารางที่ 17 แสดงความสัมพันธ์ของการมีเชื้อ *S. mutans* และเชื้อ *S. sobrinus* และประสบการณ์ฟันผุอุดถอนในบุตร (n=343) พบว่าการมีเชื้อทั้งสองชนิดมีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ฟันผุอุดถอนเป็นอย่างมาก

ตารางที่ 17 ความสัมพันธ์ของการมีเชื้อ *S. mutans* และเชื้อ *S. sobrinus* และประสบการณ์ฟันผุอุดถอนในเด็ก

กลุ่มเด็ก	จำนวน	ความชุกของ การมีฟันผุ (%)	OR (95% CI)	P value	dmft mean ± SD	dmfs mean ± SD
<i>S. mutans</i>						
มี	290	220 (75.9)	13.5 (6.5~28.3)	<0.000	4.7 ± 4.6 ^a	10.2 ± 13.9 ^b
ไม่มี	53	10 (18.9)			0.7 ± 2.1	1.2 ± 4.8
<i>S. sobrinus</i>						
มี	174	132 (75.9)	2.2 (1.4~3.6)	0.001	5.0 ± 4.8 ^c	11.2 ± 15.0 ^d
ไม่มี	169	98 (58.3)			3.1 ± 4.0	6.4 ± 10.8

^aANOVA; p < 0.001; ^bANOVA; p < 0.001; ^cANOVA; p < 0.001; ^dANOVA; p = 0.001.

ตารางที่ 18 แสดงความสัมพันธ์ของการคงอยู่ของเชื้อ *S. mutans* และเชื้อ *S. sobrinus* และประสบการณ์ฟันผุอุดถอนในมารดา พบว่าการคงอยู่ของเชื้อ *S. mutans* เท่านั้นที่มีผลต่อประสบการณ์ฟันผุอุดถอนในมารดา

ตารางที่ 18 ความสัมพันธ์ของการคงอยู่ของเชื้อ *S. mutans* และเชื้อ *S. sobrinus* และประสบการณ์ฟันผุอุดถอนในมารดา (n = 343)

กลุ่มมารดา	จำนวน	ความชุกของ			DMFT mean ± SD	DMFS mean ± SD
		การมีฟันผุ (%)	OR (95% CI)	P value		
<i>S. mutans</i>						
มี	289	272 (94.1)	2.7 (1.1~6.7)	0.023	6.4 ± 4.4 ^a	11.0 ± 11.0 ^b
ไม่มี	55	47 (85.5)			3.9 ± 3.2	6.8 ± 7.8
<i>S. sobrinus</i>						
มี	151	141 (93.4)	1.2 (0.5~2.7)	0.684	6.5 ± 4.5 ^c	12.0 ± 12.1 ^d
ไม่มี	193	178 (92.2)			3.9 ± 3.2	9.1 ± 9.2

^aANOVA; $p < 0.001$; ^bANOVA; $p = 0.006$; ^cANOVA; $p = 0.042$; ^dANOVA; $p = 0.011$.

*ข้อมูลไม่ครบจำนวนเต็มของกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากการตรวจวิเคราะห์เชื้อได้เพียง 343 ตัวอย่าง

ส่วนตารางที่ 19 แสดงความสัมพันธ์ของการคงอยู่ของเชื้อ *S. mutans* และเชื้อ *S. sobrinus* ในมารดา และประสบการณ์ฟันผุอุดถอนในเด็ก พบว่าการคงอยู่ของเชื้อ *S. sobrinus* ในมารดา มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ฟันผุอุดถอนในเด็กอย่างมีนัยสำคัญ ($P = 0.004$)

ตารางที่ 19 ความสัมพันธ์ของการคงอยู่ของเชื้อ *S. mutans* และเชื้อ *S. sobrinus* ในมารดาและประสบการณ์ฟันผุอุดถอนในเด็ก (n = 344)

เชื้อในมารดา	N	ความชุกของการมีฟันผุในเด็ก (%)	OR (95% CI)	P value	dmft mean ± SD	dmfs mean ± SD
<i>S. mutans</i>						
มี	289	198 (85.7)	1.5 (0.8~2.6)	0.218	4.3 ± 4.5 ^a	9.3 ± 13.0 ^b
ไม่มี	55	33 (60.0)			2.9 ± 4.3	6.4 ± 14.4
<i>S. sobrinus</i>						
มี	151	114 (75.5)	2.0 (1.3~3.2)	0.004	4.7 ± 4.7 ^c	10.8 ± 14.9 ^d
ไม่มี	193	117 (60.6)			3.5 ± 4.3	7.3 ± 11.6

^aANOVA; $p < 0.035$; ^bANOVA; $p = 0.148$; ^cANOVA; $p = 0.020$; ^dANOVA; $p = 0.016$.

*ข้อมูลไม่ครบจำนวนเต็มของกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากการตรวจวิเคราะห์เชื้อได้เพียง 344 ตัวอย่าง

ตารางที่ 20 แสดงความสัมพันธ์ของการมีเชื้อ *S. mutans* และเชื้อ *S. sobrinus* ในมารดาและการมีเชื้อ *S. mutans* และเชื้อ *S. sobrinus* ในบุตร พบว่าการมีเชื้อ *S. mutans* ในมารดามีความสัมพันธ์ของการมีเชื้อ *S. mutans* ในบุตรเช่นเดียวกับการมีเชื้อ *S. sobrinus* ในมารดามีความสัมพันธ์ของการมีเชื้อ *S. sobrinus* ในบุตร

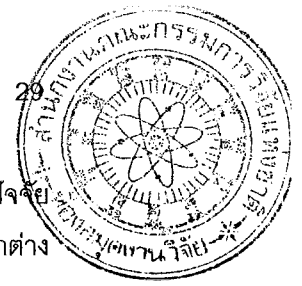
ตารางที่ 20 ความสัมพันธ์ของการมีเชื้อ *S. mutans* และเชื้อ *S. sobrinus* ในมารดาและการมีเชื้อ *S. mutans* และเชื้อ *S. sobrinus* ในบุตร

ความชุกของการมีเชื้อในกลุ่มเด็ก (%)	จำนวน	ความชุกของการมีเชื้อในมารดา (%)			
		<i>S. mutans</i> ^a		<i>S. sobrinus</i>	
		มี	ไม่มี	มี	ไม่มี
<i>S. mutans</i> ^a					
มี	290	248 (85.5)	42 (14.5)		
ไม่มี	53	40 (75.5)	13 (24.5)		
<i>S. sobrinus</i>					
มี	174			94 (54.0)	80 (46.0)
ไม่มี	168			56 (33.3)	112 (66.7)

ตารางที่ 21 แสดงความสัมพันธ์ของการเกิดฟันผุในมารดาและการเกิดฟันผุในเด็ก พบว่าการเกิดฟันผุในมารดาไม่มีผลต่อการเกิดฟันผุในเด็ก

ตารางที่ 21 ความสัมพันธ์ของการเกิดฟันผุในมารดาและการเกิดฟันผุในเด็ก (n = 350)

กลุ่มเด็ก	จำนวนคน (%) ของกลุ่มมารดา		
	มีฟันผุ	ไม่มีฟันผุ	
จำนวนคน (%)	324	26	
มีฟันผุ	218 (93.6)	15 (6.4)	233 (100%)
ไม่มีฟันผุ	106 (90.6)	11 (9.4)	117 (100%)
mean ± SD			p value
dmft	4.1 ± 4.5	3.7 ± 5.5	0.670
dmfs	8.6 ± 12.4	10.8 ± 21.9	0.422

ส่วนตารางที่ 22 แสดงความสัมพันธ์ของการมีเชื้อ *S. mutans* และเชื้อ *S. sobrinus* ร่วมกันกับปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในกลุ่มเด็ก พบว่าเชื้อทั้งสองมีความเกี่ยวข้องกับการเกิดฟันผุ ค่าฟันผุตลอดจน (dmft) แตกต่างในกลุ่มอายุเด็ก 3 ปีและ 5 ปี น้ำหนักแรกคลอด ประสบการณ์ที่มารดาเคี้ยวข้าวให้เด็กอายุ 3 ปี เด็กเคยดูดขวดนมจนหลับ เด็กดื่มน้ำอัดลม เคี้ยวหมากฝรั่ง และอมอมยี่ม ซึ่งจำนวนตัวอย่างในแต่ละหัวข้ออาจไม่ครบ 350 ตัวอย่างเนื่องจากมารดาไม่ตอบคำถามในบางข้อ

ตารางที่ 22 ความสัมพันธ์ของการมีเชื้อ *S. mutans* และเชื้อ *S. sobrinus* ร่วมกันกับปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในเด็ก

	จำนวน	Sm+/Sb+	Sm+/Sb-	Sm-/Sb+	Sm-/Sb-	P value
การมีฟันผุ						
มี	230	125 (54.3)	95 (41.3)	7 (3.0)	3 (1.3)	< 0.001
ไม่มี	113	29 (25.7)	41 (36.3)	13 (11.5)	30 (26.5)	
mean ± SD						
dmft	230	6.7 ± 4.5	5.5 ± 4.0	4.3 ± 4.2	2.0 ± 1.7	0.046
dmfs	230	15.2 ± 15.8	11.3 ± 12.3	7.8 ± 11.6	2.7 ± 2.1	
กลุ่มอายุ						
3 ปี	180	68 (37.8)	70 (38.9)	16 (8.9)	26 (14.4)	< 0.001
5 ปี	163	86 (52.8)	66 (40.5)	4 (2.5)	7 (4.3)	
เพศ						
ชาย	188	89 (47.3)	72 (38.3)	9 (4.8)	18 (9.6)	0.677
หญิง	155	65 (41.9)	64 (41.3)	11 (7.1)	15 (9.7)	
รูปแบบการคลอด						
ทางช่องคลอด	181	87 (48.1)	72 (39.8)	10 (5.5)	12 (6.6)	0.214
การผ่าตัด	162	67 (41.4)	64 (39.5)	10 (6.2)	21 (13.0)	
น้ำหนักแรกคลอด						
< 2500 g	13	3 (23.1)	5 (38.5)	1 (7.7)	4 (30.8)	0.050
≥ 2500 g	330	151 (45.8)	131 (39.7)	19 (5.8)	29 (8.8)	
มารดาเคี้ยวอาหารก่อนป้อนให้บุตร เฉพาะกลุ่มอายุ 3 ปี						
เคย	57	29 (50.9)	17 (29.8)	6 (10.5)	5 (8.8)	0.042
ไม่เคย	123	39 (31.7)	53 (43.1)	10 (8.1)	21 (17.1)	
เด็กดูดขวดนมจนหลับ						
เคย	158	84 (53.2)	57 (36.1)	8 (5.1)	9 (5.7)	0.017
ไม่เคย	180	69 (38.3)	75 (41.7)	12 (6.7)	24 (13.3)	

เด็กดื่มน้ำอัดลม						
≥ 1 ครั้งต่อวัน	183	88 (48.1)	74 (40.4)	9 (4.9)	12 (6.6)	< 0.001
ไม่เคย	80	26 (32.5)	28 (35.0)	10 (12.5)	16 (20.0)	
บางครั้ง	80	40 (50.0)	34 (42.5)	1 (1.3)	5 (6.3)	
หมากฝรั่ง						
≥ 1 ครั้งต่อวัน	139	70 (50.4)	57 (41.0)	5 (3.6)	7 (5.0)	0.030
ไม่เคย/นานๆครั้ง	202	83 (41.1)	78 (38.6)	15 (7.4)	26 (12.9)	
อมยิ้ม						
≥ 1 ครั้งต่อวัน	152	71 (46.7)	67 (44.1)	7 (4.6)	7 (4.6)	0.023
ไม่เคย/นานๆครั้ง	190	83 (43.7)	68 (35.8)	13 (6.8)	26 (13.7)	

*ข้อมูลไม่ครบจำนวนเต็มของกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากมีมารดาจำนวนหนึ่งที่ไม่ตอบคำถามข้อนี้ๆ

ตารางที่ 23 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ กับประสบการณ์ฟันผุอุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็กอายุ 3 ปี และ 5 ปี (n = 350) กลุ่มเด็กอายุ 3 ปีที่คลอดผ่านทางช่องคลอดพบเด็กที่มีค่า dmft = 0 คือเด็กที่ไม่มีฟันผุเป็นจำนวนร้อยละ 42.5 ส่วนกลุ่มเด็กที่อายุเดียวกันแต่คลอดโดยการผ่าออกมีค่า dmft = 0 เป็นจำนวนร้อยละ 57.5 ส่วนเด็กที่คลอดผ่านทางช่องคลอดพบเด็กที่มีค่า dmft ≥ 1 คือเด็กที่มีฟันผุเป็นจำนวนร้อยละ 61.8 กลุ่มเด็กที่อายุเดียวกันแต่คลอดโดยการผ่าออกมีค่า dmft ≥ 1 เป็นจำนวนร้อยละ 38.2 พบว่าเมื่อเปรียบเทียบเด็กฟันผุกับการคลอดทั้ง 2 รูปแบบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ (P = 0.010) แต่ในกลุ่มเด็กอายุ 5 ปีไม่พบความแตกต่างกันเช่นเดียวกับการเปรียบเทียบน้ำหนักแรกคลอด อายุครรภ์เมื่อคลอดและค่าเฉลี่ยอายุมารดาที่รูปแบบการคลอดในเด็กอายุ 3 และ 5 ปีไม่พบความแตกต่าง

ตารางที่ 23 แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ ของเด็กกับประสบการณ์ฟันผุอุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็กอายุ 3 ปี และ 5 ปี (n = 350)

ปัจจัยของกลุ่มเด็ก		กลุ่มเด็กอายุ 3 ปี			กลุ่มเด็กอายุ 5 ปี		
		dmft ≥ 1 N = 102	dmft = 0 N = 80	P- Value	dmft ≥ 1 N = 131	dmft = 0 N = 37	P-Value
การคลอด	ทางช่องคลอด	63(61.8%)	34(42.5%)	0.010 ^a	71(54.2%)	17(45.9%)	0.375 ^a
	ผ่าตัด	39(38.2%)	46(57.5%)		60(45.8%)	20(54.1%)	
น้ำหนักแรกคลอด	< 2500 กรัม	2(2.0%)	5(6.3%)	0.243 ^b	4(3.1%)	2(5.6%)	0.611 ^b
	≥ 2500 กรัม	100(98.0%)	75(93.8%)		127(96.9%)	34(94.4%)	
อายุครรภ์เมื่อคลอด	< 37 สัปดาห์	45(44.1%)	24(30.0%)	0.051 ^a	38(29.0%)	14(38.9%)	0.257 ^a
	≥ 37 สัปดาห์	57(55.9%)	56(70%)		93(71.0%)	22(61.1%)	
ค่าเฉลี่ยอายุมารดา± S.D.		37.5±2.0	38.1±2.3	0.076 ^c	37.9±2.4	37.5±2.3	0.292 ^c

^a Pearson Chi-square; ^b Fisher's Exact Test; ^c Independent sample t-test

ตารางที่ 24 แสดงความสัมพันธ์ของผู้ดูแลหลักในวันทำการ จำนวนชั่วโมงในการดูแลกับการปราศจากฟันผุและมีประสบการณ์ฟันผุอุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็กแบ่งตามกลุ่มอายุ ในกลุ่มเด็กอายุ 3 ปีที่มีค่า dmft = 0 (n = 80) พบว่าเด็กถูกเลี้ยงดูโดยมารดาเป็นหลักร้อยละ 48.8 ในกลุ่มที่มีค่า dmft \geq 1 (n = 102) พบว่าเด็กถูกเลี้ยงดูโดยมารดาเป็นหลักร้อยละ 54.9 รองลงมาเป็นคนอื่นๆ และพี่เลี้ยง ค่าเฉลี่ยจำนวนชั่วโมงในการดูแลต่อวันเท่ากับ $12.9 \pm 6.5 - 11.39 \pm 5.3$ ส่วนกลุ่มเด็กอายุ 5 ปีที่มีค่า dmft = 0 (n = 37) พบว่าเด็กถูกเลี้ยงดูโดยมารดาเป็นหลักร้อยละ 47.2 ในกลุ่มที่มีค่า dmft \geq 1 (n = 131) พบว่าเด็กถูกเลี้ยงดูโดยมารดาเป็นหลักร้อยละ 48.1 รองลงมาเป็นพี่เลี้ยง ค่าเฉลี่ยจำนวนชั่วโมงในการดูแลต่อวันเท่ากับ $10.36 \pm 3.6 - 9.76 \pm 1.9$ โดยที่ผู้เลี้ยงดูและจำนวนชั่วโมงในการเลี้ยงดูไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในกลุ่มเด็กอายุทั้งสอง

ตารางที่ 24 แสดงความสัมพันธ์ของผู้ดูแลหลักในวันทำการ จำนวนชั่วโมงในการดูแลกับการปราศจากฟันผุและมีประสบการณ์ฟันผุอุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็ก แบ่งตามกลุ่มอายุ (n = 350)

ผู้ดูแลเด็กหลักในวันทำการ	กลุ่มเด็กอายุ 3 ปี			กลุ่มเด็กอายุ 5 ปี		
	dmft \geq 1 N = 102	dmft = 0 N = 80	P-Value	dmft \geq 1 N = 131	dmft = 0 N = 37	P-Value
มารดา	56 (54.9)	39 (48.8)	0.768 ^b	63 (48.1)	17 (47.2)	0.861 ^b
บิดา	0 (0.0)	0 (0.0)		0 (0.0)	0 (0.0)	
ย่า ยาย	2 (2.0)	4 (5.0)		4 (3.1)	0 (0.0)	
ปู่ ตา	1 (1.0)	1 (1.3)		2 (1.5)	0 (0.0)	
พี่เลี้ยง	20 (19.6)	15 (18.8)		1 (0.8)	0 (0.0)	
อื่นๆ	23 (22.5)	21 (26.3)		61 (46.6)	19 (52.8)	
ค่าเฉลี่ยจำนวนชั่วโมงในการดูแลต่อวัน \pm SD	12.9 ± 6.5	11.39 ± 5.3	0.082 ^c	10.36 ± 3.6	9.76 ± 1.9	0.174 ^c

^b Fisher's Exact Test; ^c Independent sample t-test

ตารางที่ 25 แสดงความสัมพันธ์ของผู้ดูแลหลักในวันหยุด จำนวนชั่วโมงในการดูแลกับการปราศจากฟันผุและมีประสบการณ์ฟันผุอุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็ก แบ่งตามกลุ่มอายุเด็กอายุ 3 ปีและ 5 ปีพบว่าผู้ดูแลหลักในวันหยุดคือมารดา ส่วนค่าเฉลี่ยจำนวนชั่วโมงในการดูแลต่อวันในกลุ่มเด็ก 3 ปีเท่ากับ 21.2 ± 5.8 - 19.9 ± 6.5 และค่าเฉลี่ยจำนวนชั่วโมงในการดูแลต่อวันในกลุ่มเด็ก 5 ปีเท่ากับ 21.9 ± 5.0 - 21.9 ± 5.0 โดยที่ผู้เลี้ยงดูและจำนวนชั่วโมงในการเลี้ยงดูเด็กในวันหยุดไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในกลุ่มเด็กอายุทั้งสอง ตารางที่ 25 แสดงความสัมพันธ์ของผู้ดูแลหลักในวันหยุด จำนวนชั่วโมงในการดูแลกับการปราศจากฟันผุและมีประสบการณ์ฟันผุอุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็ก แบ่งตามกลุ่มอายุ ($n = 350$)

ผู้ดูแลเด็กหลักในวันหยุด	กลุ่มเด็กอายุ 3 ปี			กลุ่มเด็กอายุ 5 ปี		
	dmft ≥ 1	dmft = 0	P-Value	dmft ≥ 1	dmft = 0	P-Value
	N = 102	N = 80		N = 131	N = 37	
มารดา	90 (88.2)	69 (86.3)	0.836 ^b	119 (90.8)	36 (97.3)	0.923 ^b
บิดา	3 (2.9)	1 (1.3)		1 (0.8)	0 (0.0)	
ย่า ยาย	3 (2.9)	3 (3.8)		5 (3.8)	1 (2.7)	
ปู่ ตา	3 (2.9)	5 (6.3)		4 (3.1)	0 (0.0)	
พี่เลี้ยง	1 (1.0)	0 (0.0)		0 (0.0)	0 (0.0)	
อื่นๆ	2 (2.0)	2 (2.5)		2 (1.5)	0 (0.0)	
ค่าเฉลี่ยจำนวนชั่วโมงในการดูแลต่อวัน \pm SD	21.2 ± 5.8	19.9 ± 6.5	0.190 ^c	21.9 ± 5.0	23.0 ± 3.7	0.167 ^c

^b Fisher's Exact Test; ^c Independent sample t-test

ตารางที่ 26 แสดงความสัมพันธ์ของการเลี้ยงด้วยนมมารดากับการปราศจากฟันผุและมีประสบการณ์ฟันผุอุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็กแบ่งตามกลุ่มอายุ พบว่ากลุ่มเด็กอายุ 3 และ 5 ปี ที่มีค่า dmft ≥ 1 และ dmft = 0 การเลี้ยงด้วยนมมารดาไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างเด็ก 2 กลุ่ม

ตารางที่ 26 แสดงความสัมพันธ์ของการเลี้ยงด้วยนมมารดากับการปราศจากฟันผุและมีประสบการณ์ฟันผุอุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็กแบ่งตามกลุ่มอายุ ($n = 350$)

การเลี้ยงด้วยนมมารดา	กลุ่มเด็กอายุ 3 ปี			กลุ่มเด็กอายุ 5 ปี		
	dmft ≥ 1	dmft = 0	P-Value	dmft ≥ 1	dmft = 0	P-Value
	N = 102	N = 80		N = 131	N = 37	
ใช่	100 (98.0)	79 (98.8)	1.000 ^b	126 (96.2)	36 (97.3)	1.00 ^b
ไม่ใช่	2 (2.0)	1 (1.3)		5 (3.8)	1 (2.7)	

^b Fisher's Exact Test

ตารางที่ 27 แสดงความสัมพันธ์ของช่วงเวลาการเลี้ยงด้วยนมมารดากับการปราศจากฟันผุและมีประสบการณ์ฟันผุอุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็กแบ่งตามกลุ่มอายุ โดยแบ่งช่วงเวลาการเลี้ยงด้วยนมมารดาเป็นน้อยกว่า 3 เดือน, 3-6 เดือน, 6-9 เดือน, 9 เดือนถึง 1 ปี, มากกว่า 1 ปีและจำช่วงอายุไม่ได้ ในกลุ่มเด็กอายุ 3 ปี

และ 5 ปี ทั้งกลุ่ม dmft = 0 และ dmft \geq 1 พบว่าสัมพันธภาพของช่วงเวลาการเลี้ยวด้วยนมมารดากับการปราศจากฟันผุและมีประสบการณ์ฟันผุอุดถอนไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 27 แสดงความสัมพันธ์ของช่วงเวลาการเลี้ยวด้วยนมมารดากับการปราศจากฟันผุและมีประสบการณ์ฟันผุอุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็ก แบ่งตามกลุ่มอายุ (3 ปี = 179, 5 ปี = 162)

ช่วงเวลาในการเลี้ยว ด้วยนมมารดา	กลุ่มเด็กอายุ 3 ปี			กลุ่มเด็กอายุ 5 ปี		
	dmft \geq 1	dmft = 0	P-value	dmft \geq 1	dmft = 0	P-value
	N = 98*	N = 79		N = 126	N = 36	
น้อยกว่า 3 เดือน	10 (10.2)	7 (8.8)	0.629 ^b	21 (16.7)	6 (16.7)	0.056 ^b
3-6 เดือน	19 (19.4)	24 (30.4)		33 (26.2)	6 (16.7)	
6-9 เดือน	9 (9.2)	13 (16.5)		7 (5.5)	5 (13.8)	
9 เดือนถึง 1 ปี	11 (11.2)	10 (12.7)		16 (12.7)	6 (16.7)	
มากกว่า 1 ปี	49 (50.0)	25 (31.6)		49 (38.9)	13 (36.1)	

^b Fisher's Exact Test

*ข้อมูลไม่ครบจำนวนเต็มของกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากมีมารดาจำนวนหนึ่งที่ไม่ตอบคำถามข้อนี้

ตารางที่ 28 แสดงความสัมพันธ์ของความถี่ในการเลี้ยวด้วยนมมารดากับการปราศจากฟันผุและมีประสบการณ์ฟันผุอุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็กแบ่งตามกลุ่มอายุ ในกลุ่มเด็กอายุ 3 ปีที่มี dmft \geq 1 มีความถี่ในการเลี้ยวด้วยนมมารดาต่อวันมากกว่า 3 ครั้งเท่ากับร้อยละ 62.7 ส่วนกลุ่มที่มี dmft = 0 มีความถี่ในการเลี้ยวด้วยนมมารดาต่อวันมากกว่า 3 ครั้งเท่ากับร้อยละ 67.9 ในกลุ่มเด็กอายุ 5 ปีที่มี dmft \geq 1 มีความถี่ในการเลี้ยวด้วยนมมารดาต่อวันมากกว่า 3 ครั้งเท่ากับร้อยละ 79.4 ส่วนกลุ่มที่มี dmft = 0 มีความถี่ในการเลี้ยวด้วยนมมารดาต่อวันมากกว่า 3 ครั้งเท่ากับร้อยละ 63.9 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของความถี่ในการเลี้ยวด้วยนมมารดากับการปราศจากฟันผุและมีประสบการณ์ฟันผุอุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็กทั้งสองกลุ่มอายุพบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 28 แสดงความสัมพันธ์ของความถี่ในการเลี้ยวด้วยนมมารดากับการปราศจากฟันผุและมีประสบการณ์ฟันผุอุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็กแบ่งตามกลุ่มอายุ

ความถี่ในการเลี้ยว ด้วยนมมารดาต่อวัน	กลุ่มเด็กอายุ 3 ปี			กลุ่มเด็กอายุ 5 ปี		
	dmft \geq 1	dmft = 0	P-Value	dmft \geq 1	dmft = 0	P-Value
	N = 99*	N = 78*		N = 126	N = 36	
มากกว่า 3 ครั้ง	62 (62.7)	53 (67.9)	0.737 ^b	100 (79.4)	23 (63.9)	0.060 ^b
3 ครั้ง	30 (30.3)	20 (25.6)		21 (16.6)	10 (27.8)	
2 ครั้ง	2 (2.0)	0 (0.0)		2 (1.6)	0 (0.0)	
ครั้งเดียว	2 (2.0)	2 (2.6)		2 (1.6)	1 (2.8)	
นานๆครั้ง	0 (0.0)	1 (1.3)		0 (0.0)	2 (5.5)	
อื่นๆ	3 (3.0)	2 (2.6)		1 (0.8)	0 (0.0)	

^b Fisher's Exact Test *ข้อมูลไม่ครบจำนวนเต็มของกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากมีมารดาจำนวนหนึ่งที่ไม่ตอบคำถามข้อนี้

ตารางที่ 29 แสดงความสัมพันธ์ของการเลี้ยวเด็กด้วยนมขวดกับการปราศจากฟันผุและมีประสบการณ์ฟันผุอุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็กแบ่งตามกลุ่มอายุ ในกลุ่มเด็กอายุ 3 ปีที่มี dmft \geq 1 พบว่าเด็กถูกเลี้ยวด้วยนมขวดเท่ากับร้อยละ 74.5 ส่วนเด็กที่มี dmft = 0 มีค่าเท่ากับร้อยละ 86.3 ส่วนกลุ่มเด็กอายุ 5 ปีกลุ่มที่มี dmft \geq 1 พบว่าเด็กถูกเลี้ยวด้วยนมขวดเท่ากับร้อยละ 80.9 และกลุ่มที่มี dmft = 0 มีค่าเท่ากับร้อยละ 81.1 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของการเลี้ยวเด็กด้วยนมขวดกับ การปราศจากฟันผุและมีประสบการณ์ฟันผุอุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็กพบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 29 แสดงความสัมพันธ์ของการเลี้ยวเด็กด้วยนมขวดกับ การปราศจากฟันผุและมีประสบการณ์ฟันผุอุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็กแบ่งตามกลุ่มอายุ

การเลี้ยวด้วยนมขวด	กลุ่มเด็กอายุ 3 ปี			กลุ่มเด็กอายุ 5 ปี		
	dmft \geq 1 N = 102	dmft = 0 N = 80	P-value	dmft \geq 1 N = 131	dmft = 0 N = 37	P-value
ใช่	76 (74.5)	69 (86.3)	0.051 ^a	106 (80.9)	30 (81.1)	0.982 ^a
ไม่ใช่	26 (25.5)	11 (13.8)		25 (19.1)	7 (18.9)	

^a Pearson Chi-square;

*ข้อมูลไม่ครบจำนวนเต็มของกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากมีมารดาจำนวนหนึ่งที่ไม่ตอบคำถามข้อนี้

ตารางที่ 30 แสดงความสัมพันธ์ของความถี่ของการเลี้ยวเด็กด้วยนมขวดกับการปราศจากฟันผุและมีประสบการณ์ฟันผุอุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็กแบ่งตามกลุ่มอายุ พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ในกลุ่มเด็กอายุ 3 ปีและ 5 ปีมีความถี่ในการเลี้ยวด้วยนมขวดต่อวันในช่วงอายุต่าง ๆ กับการปราศจากฟันผุและมีประสบการณ์ฟันผุอุดถอน

ตารางที่ 30 แสดงความสัมพันธ์ของความถี่ของการเลี้ยวเด็กด้วยนมขวดกับ การปราศจากฟันผุและมีประสบการณ์ฟันผุอุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็ก แบ่งตามกลุ่มอายุ (3 ปี = 145, 5 ปี = 136)

ความถี่ในการเลี้ยว ด้วยนมขวดต่อวัน	กลุ่มเด็กอายุ 3 ปี			กลุ่มเด็กอายุ 5 ปี		
	dmft \geq 1 N = 76	dmft = 0 N = 68*	P-value	dmft \geq 1 N = 106	dmft = 0 N = 30	P-value
น้อยกว่า 3 เดือน	5 (6.6)	5 (7.4)	0.435 ^b	15 (14.15)	4 (13.3)	0.583 ^b
3-6 เดือน	6 (7.9)	7 (10.3)		15 (14.15)	5 (16.7)	
6-9 เดือน	8 (10.5)	14 (20.6)		5 (4.7)	3 (10.0)	
9 เดือนถึง 1 ปี	10 (13.2)	6 (8.8)		9 (8.5)	0 (0.0)	
มากกว่า 1 ปี	47 (61.8)	36 (52.9)		62 (58.5)	18 (60.0)	

^b Fisher's Exact Test *ข้อมูลไม่ครบจำนวนเต็มของกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากมีมารดาจำนวนหนึ่งที่ไม่ตอบคำถามข้อนี้

ตารางที่ 31 แสดงความสัมพันธ์ของการดูนมขวดตอนเช้านอนกับการปราศจากฟันผุและมีประสบการณ์ฟันผุอุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็กแบ่งตามกลุ่มอายุ ในกลุ่มเด็กอายุ 3 ปีและ 5 ปีพบว่าไม่มี ความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของการดูนมขวดตอนเช้านอนกับการปราศจากฟันผุและมี ประสบการณ์ฟันผุอุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็ก

ตารางที่ 31 แสดงความสัมพันธ์ของการดูนมขวดตอนเช้านอนกับการปราศจากฟันผุและมีประสบการณ์ฟันผุ อุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็กแบ่งตามกลุ่มอายุ

การดูนมขวด ตอนเช้านอน	กลุ่มเด็กอายุ 3 ปี			กลุ่มเด็กอายุ 5 ปี		
	dmft \geq 1 N = 102	dmft = 0 N = 80	p-value	dmft \geq 1 N = 67*	dmft = 0 N = 36*	P-value
ใช่	50 (49.0)	34 (42.5)	0.381 ^a	63 (49.6)	16 (44.4)	0.584 ^a
ไม่ใช่	52 (51.0)	46 (57.5)		64 (50.4)	20 (55.6)	

^a Pearson Chi-square

*ข้อมูลไม่ครบจำนวนเต็มของกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากมีมารดาจำนวนหนึ่งที่ไม่ตอบคำถามข้อนี้

ตารางที่ 32 แสดงความสัมพันธ์ของความถี่ของการดูนมขวดตอนเช้านอนกับการปราศจากฟันผุและมี ประสบการณ์ฟันผุอุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็กแบ่งตามกลุ่มอายุ พบว่าความถี่ในการดูนมขวดตอนเช้า นอนในกลุ่มเด็กอายุ 3 ปีมีความสัมพันธ์กับการเกิดฟันผุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P = 0.006) ในขณะที่ไม่พบ ความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในกลุ่มเด็กอายุ 5 ปี

ตารางที่ 32 แสดงความสัมพันธ์ของความถี่ของการดูนมขวดตอนเช้านอนกับการปราศจากฟันผุและมี ประสบการณ์ฟันผุอุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็กแบ่งตามกลุ่มอายุ

ความถี่ในการดูนม ขวดตอนเช้านอน	กลุ่มเด็กอายุ 3 ปี			กลุ่มเด็กอายุ 5 ปี		
	dmft \geq 1 N = 48*	dmft = 0 N = 34*	P-value	dmft \geq 1 N = 62*	dmft = 0 N = 17*	P-value
นานๆครั้ง	4 (8.3)	10 (29.4)	0.006 ^b	18 (29.0)	4 (23.5)	0.575 ^b
บางครั้ง	3 (6.3)	5 (14.7)		10 (16.1)	5 (29.4)	
บ่อย	24 (50.0)	16 (47.1)		29 (46.8)	6 (35.3)	
ทุกคืน	17 (35.4)	3 (8.8)		5 (8.1)	2 (11.8)	

^b Fisher's Exact Test

*ข้อมูลไม่ครบจำนวนเต็มของกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากมีมารดาจำนวนหนึ่งที่ไม่ตอบคำถามข้อนี้

ตารางที่ 33 แสดงความสัมพันธ์ของการดูขวดใส่น้ำหวานตอนเข้านอนกับการปราศจากฟันผุและมีประสบการณ์ฟันผุอุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็กแบ่งตามกลุ่มอายุ พบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญของสัมพันธ์ของการดูขวดใส่น้ำหวานตอนเข้านอนกับการปราศจากฟันผุและมีประสบการณ์ฟันผุอุดถอนในเด็กกลุ่มอายุ 3 ปี และ 5 ปี

ตารางที่ 33 แสดงความสัมพันธ์ของการดูขวดใส่น้ำหวานตอนเข้านอนกับการปราศจากฟันผุและมีประสบการณ์ฟันผุอุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็กแบ่งตามกลุ่มอายุ

เด็กมีการดูขวดใส่น้ำหวาน น้ําผลไม้ นมหวาน นมช็อคโกแลต ตอนนอนหลับกลางคืน	กลุ่มเด็กอายุ 3 ปี			กลุ่มเด็กอายุ 5 ปี		
	dmft \geq 1 N = 102	dmft = 0 N = 80	P-value	dmft \geq 1 N = 129*	dmft = 0 N = 37	P-value
ใช่	9 (8.8)	3 (3.8)	0.171 ^a	13 (10.1)	1 (2.7)	0.197 ^b
ไม่ใช่	93 (91.2)	77 (96.3)		116 (89.9)	36 (97.3)	

^a Pearson Chi-square

*ข้อมูลไม่ครบจำนวนเต็มของกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากมีมารดาจำนวนหนึ่งที่ไม่ตอบคำถามข้อนี้

ส่วนตารางที่ 34 แสดงความสัมพันธ์ของการเคี้ยวอาหารของมารดา ก่อนป้อนให้เด็กกับการปราศจากฟันผุและมีประสบการณ์ฟันผุอุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็กแบ่งตามกลุ่มอายุ พบว่ามารดาที่มีการเคี้ยวอาหารหรือขนมก่อนป้อนให้เด็กทั้งในเด็กกลุ่มอายุ 3 ปี และ 5 ปี มีความสัมพันธ์กับการปราศจากฟันผุ (dmft = 0) และมีประสบการณ์ฟันผุอุดถอน (dmft \geq 1) แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ P = 0.023 และ P = 0.022 ตามลำดับ

ตารางที่ 34 แสดงความสัมพันธ์ของการเคี้ยวอาหารของมารดา ก่อนป้อนให้เด็กกับการปราศจากฟันผุและมีประสบการณ์ฟันผุอุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็กแบ่งตามกลุ่มอายุ

มารดามีการเคี้ยวอาหารหรือขนมก่อนป้อนให้เด็ก	กลุ่มเด็กอายุ 3 ปี			กลุ่มเด็กอายุ 5 ปี		
	dmft \geq 1 N = 102	dmft = 0 N = 80	P-value	dmft \geq 1 N = 130	dmft = 0 N = 37	P-value
เคย	39 (38.2)	18 (22.5)	0.023 ^a	47 (35.9)	6 (16.2)	0.022 ^a
ไม่เคย	63 (61.8)	62 (77.5)		83 (64.1)	31 (83.8)	

*ข้อมูลไม่ครบจำนวนเต็มของกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากมีมารดาจำนวนหนึ่งที่ไม่ตอบคำถามข้อนี้

ตารางที่ 35 แสดงความสัมพันธ์ของแหล่งน้ำดื่มของมารดาช่วงตั้งครรภ์กับการปราศจากฟันผุและมีประสบการณ์ฟันผุอุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็กแบ่งตามกลุ่มอายุ ซึ่งแหล่งน้ำดื่มของมารดาช่วงตั้งครรภ์ได้แก่ น้ำประปา น้ำขวดบรรจุขาย ทั้งน้ำประปาและน้ำบรรจุขวดขาย น้ำบ่อหรือน้ำบาดาล และอื่นๆ พบว่าไม่มี ความสัมพันธ์กับการปราศจากฟันผุและมีประสบการณ์ฟันผุอุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็กอายุ 3 และ 5 ปี

ตารางที่ 35 แสดงความสัมพันธ์ของแหล่งน้ำดื่มของมารดาช่วงตั้งครรภ์กับการปราศจากฟันผุและมี ประสบการณ์ฟันผุอุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็กแบ่งตามกลุ่มอายุ

แหล่งน้ำดื่มของมารดาช่วง ตั้งครรภ์	กลุ่มเด็กอายุ 3 ปี			กลุ่มเด็กอายุ 5 ปี		
	dmft \geq 1 N = 102	dmft = 0 N = 80	P-value	dmft \geq 1 N = 131	dmft = 0 N = 37	P-value
น้ำประปา	16 (15.7)	10 (12.5)	0.491 ^b	23 (17.5)	4 (10.8)	0.345 ^b
น้ำขวดบรรจุขาย	66 (64.7)	59 (73.8)		83 (63.4)	29 (78.4)	
ทั้งน้ำประปาและน้ำบรรจุขวด ขาย	11 (10.8)	5 (6.3)		14 (10.7)	2 (5.4)	
น้ำบ่อหรือน้ำบาดาล	9 (8.8)	5 (6.3)		10 (7.6)	1 (2.7)	
อื่นๆ	0 (0.0)	1 (1.3)		1 (0.8)	1 (2.7)	

*ข้อมูลไม่ครบจำนวนเต็มของกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากมีมารดาจำนวนหนึ่งที่ไม่ตอบคำถามข้อนี้

ตารางที่ 36 แสดงความสัมพันธ์ของการแปรงฟันให้เด็กกับการปราศจากฟันผุและมีประสบการณ์ฟันผุอุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็กแบ่งตามกลุ่มอายุ พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญของการแปรงฟันกับการปราศจากฟันผุและการมีประสบการณ์ฟันผุอุดถอนในเด็กทั้งสองกลุ่ม

ตารางที่ 36 แสดงความสัมพันธ์ของการแปรงฟันให้เด็กกับการปราศจากฟันผุและมีประสบการณ์ฟันผุอุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็กแบ่งตามกลุ่มอายุ

เด็กได้แปรงฟันทุกวัน	กลุ่มเด็กอายุ 3 ปี			กลุ่มเด็กอายุ 5 ปี		
	dmft \geq 1 N = 102	dmft = 0 N = 80	P-value	dmft \geq 1 N = 130*	dmft = 0 N = 37	P-value
ใช่	90 (88.2)	75 (93.8)	0.462 ^b	126 (96.9)	37 (100.0)	0.577 ^b
ไม่ใช่	10 (9.8)	5 (6.3)		4 (3.1)	0 (0.0)	
บางครั้ง	2 (2.0)	0 (0.0)		0 (0.0)	0 (0.0)	

*ข้อมูลไม่ครบจำนวนเต็มของกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากมีมารดาจำนวนหนึ่งที่ไม่ตอบคำถามข้อนี้

ในขณะที่ตารางที่ 37 แสดงความสัมพันธ์ของการมีฟลูออไรด์ในยาสีฟันที่ให้เด็กแปรงฟันกับการปราศจากฟันผุและมีประสบการณ์ฟันผุอุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็กแบ่งตามกลุ่มอายุ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญของชนิดของยาสีฟันที่ให้เด็กใช้แบบต่างๆ กับการปราศจากฟันผุและมีประสบการณ์ฟันผุอุดถอนในกลุ่มตัวอย่างเด็กอายุ 3 ปี ($P = 0.021$)

ตารางที่ 37 แสดงความสัมพันธ์ของการมีฟลูออไรด์ในยาสีฟันที่ให้เด็กแปรงฟันกับการปราศจากฟันผุและมีประสบการณ์ฟันผุอุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็กแบ่งตามกลุ่มอายุ

ชนิดของยาสีฟันที่ให้เด็กใช้	กลุ่มเด็กอายุ 3 ปี			กลุ่มเด็กอายุ 5 ปี		
	dmft \geq 1 N = 101*	dmft = 0 N = 80	P-value	dmft \geq 1 N = 131	dmft = 0 N = 37	P-value
ผสมฟลูออไรด์	60 (59.4)	60 (75.0)	0.021 ^b	86 (65.6)	32 (86.5)	0.052 ^b
ไม่ได้ผสมฟลูออไรด์	0 (0.0)	0 (0.0)		0 (0.0)	0 (0.0)	
ไม่ทราบว่าเป็นผสมฟลูออไรด์หรือไม่	41 (40.6)	19 (23.8)		43 (32.8)	5 (13.5)	
อื่นๆ	0 (0.0)	1 (1.3)		2 (1.5)	0 (0.0)	

*ข้อมูลไม่ครบจำนวนเต็มของกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากมีมารดาจำนวนหนึ่งที่ไม่ตอบคำถามข้อนี้

เมื่อพิจารณาความถี่ในการบริโภคขนมของว่างกับการปราศจากฟันผุและมีประสบการณ์ฟันผุอุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็กแบ่งตามกลุ่มอายุ พบว่าความถี่ของการบริโภคขนมถุงกรอบและอมยิ้มมีความสัมพันธ์กับการปราศจากฟันผุและมีประสบการณ์ฟันผุอุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็กอายุ 3 ปี แต่การบริโภคหมากฝรั่งที่ผสมน้ำตาล ลูกอม ท็อพฟี ซ็อคโคแลท ลูกเกด ผลไม้เชื่อม เด็ก คูกี้ และขนมปังกรอบ ไม่มีความสัมพันธ์กับภาวะการปราศจากฟันผุและมีประสบการณ์ฟันผุอุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็กในกลุ่มเด็กอายุทั้งสอง ดังแสดงในตารางที่ 38

ตารางที่ 38 แสดงความสัมพันธ์ของความถี่ในการบริโภคขนมของว่างกับ การปราศจากฟันผุและมีประสบการณ์ฟันผุอุดถอนของกลุ่มตัวอย่างเด็ก แบ่งตามกลุ่มอายุ

	กลุ่มเด็กอายุ 3 ปี			กลุ่มเด็กอายุ 5 ปี		
	dmft \geq 1 N = 102	dmft = 0 N = 80	P-value	dmft \geq 1 N = 131	dmft = 0 N = 37	P-value
ขนมถุงกรอบ						
วันละหลายๆครั้ง	13 (12.7)	10 (12.5)	0.016 ^b	12 (9.2)	4 (10.8)	0.252 ^b
วันละครั้ง	39 (38.2)	19 (23.8)		49 (37.4)	9 (24.3)	
สัปดาห์ละ 1-3 ครั้ง	41 (40.2)	33 (41.3)		51 (38.9)	17 (45.9)	
นานๆครั้ง	6 (5.9)	5 (6.3)		13 (9.9)	7 (18.9)	
ไม่เคย	3 (2.9)	13 (16.3)		6 (4.6)	0 (0.0)	
หมากฝรั่งที่ผสมน้ำตาล*						
วันละหลายๆครั้ง	4 (4.0)	1 (1.3)	0.081 ^b	3 (2.3)	1 (2.7)	0.814 ^b

วันละครั้ง	6 (5.9)	8 (10.1)		8 (6.1)	2 (5.4)	
สัปดาห์ละ 1-3 ครั้ง	30 (29.7)	12 (15.2)		54 (41.2)	13 (35.1)	
นานๆครั้ง	6 (5.9)	3 (3.8)		26 (19.8)	6 (16.2)	
ไม่เคย	55 (54.5)	55 (69.6)		40 (30.5)	15 (40.5)	
ลูกอม ท็อฟฟี่ ช็อคโกแลต*						
วันละหลายๆครั้ง	5 (4.9)	1 (1.3)	0.108 ^b	4 (3.1)	1 (2.7)	0.354 ^b
วันละครั้ง	9 (8.8)	8 (10.0)		18 (13.8)	1 (2.7)	
สัปดาห์ละ 1-3 ครั้ง	52 (51.0)	29 (36.3)		53 (40.8)	19 (51.4)	
นานๆครั้ง	5 (4.9)	4 (5.0)		28 (21.5)	9 (24.3)	
ไม่เคย	31 (30.4)	38 (47.5)		27 (20.8)	7 (18.9)	
อมยิ้ม*						
วันละหลายๆครั้ง	4 (3.9)	1 (1.3)	0.027 ^b	1 (0.8)	0 (0.0)	0.631 ^b
วันละครั้ง	6 (5.9)	7 (8.8)		14 (10.8)	2 (5.4)	
สัปดาห์ละ 1-3 ครั้ง	41 (40.2)	19 (23.8)		49 (37.7)	12 (32.4)	
นานๆครั้ง	7 (6.9)	2 (2.5)		20 (15.4)	9 (24.3)	
ไม่เคย	44 (43.1)	51 (63.8)		46 (35.4)	14 (37.8)	
ลูกเกด ผลไม้เชื่อม*						
วันละหลายๆครั้ง	1 (1.0)	0 (0.0)	0.370 ^b	1 (0.8)	0 (0.0)	0.635 ^b
วันละครั้ง	7 (6.9)	5 (6.4)		8 (6.2)	1 (2.7)	
สัปดาห์ละ 1-3 ครั้ง	30 (29.7)	27 (34.6)		43 (33.1)	10 (27.0)	
นานๆครั้ง	7 (6.9)	1 (1.3)		20 (15.4)	4 (10.8)	
ไม่เคย	56 (55.4)	45 (57.7)		58 (44.6)	22 (59.5)	
เค้ก คุกกี้ ขนมปังกรอบ						
วันละหลายๆครั้ง	2 (2.0)	2 (2.5)	0.353 ^b	2 (1.5)	0 (0.0)	0.507 ^b
วันละครั้ง	16 (15.7)	17 (21.3)		28 (21.4)	5 (13.5)	
สัปดาห์ละ 1-3 ครั้ง	62 (60.8)	52 (65.0)		75 (57.3)	25 (67.6)	
นานๆครั้ง	11 (10.8)	3 (3.8)		18 (13.7)	3 (8.1)	
ไม่เคย	11 (10.8)	6 (7.5)		8 (6.1)	4 (10.8)	

^a Pearson Chi-square; ^b Fisher's Exact Test; ^c Independent Samples t-test

*ข้อมูลไม่ครบจำนวนเต็มของกลุ่มตัวอย่างเนื่องจากมีมารดาจำนวนหนึ่งที่ไม่ตอบคำถามข้อนี้